

Isvestija na narodnija muzej, 5, 1972, Šumen.

Numărul 5/1972 al revistei *Izvestija na narodnija muzej*, editată la Šumen (R.P. Bulgaria), publică în primele sale pagini rezultatele unor cercetări arheologice efectuate între 1963—1969. Socotind că materialele pot interesa și pe cercetătorii români, facem o scurtă prezentare a unora dintre ele.

St. Damian și N. Popov sint autorii unei descoperiri importante făcute în apropiere de Kalugerița, pe linia de cale ferată Sofia—Varna (p. 81—93). Este vorba de o necropolă tracă datată în a doua jumătate a secolului al V-lea — prima jumătate a secolului al IV-lea î.e.n. Cimitirul cuprinde două tipuri de morminte de incinerare: 1) cu urna depusă în groapă simplă și 2) morminte cu urne în ciste de piatră. Inventarul, uniform și sărac, pare a aparține unei comunități modeste.

Cu ocazia săpăturilor arheologice efectuate în cetatea de la Šumen au fost descoperite resturile suprapuse a patru lăcașe de cult datând din epoci istorice diferite (Vera Antonova, p. 3—40). Cea mai simplă și mai veche, basilica A (datată în textul bulgar, la p. 24, în secolul IV, iar în rezumatul articolului în secolele III—IV), a fost distrusă de a doua invazie a goșilor (sfârșitul secolului al IV-lea). Fundațiile unei basilici (G) cu trei nave și absidă, distrusă de avari în secolul al VI-lea, au fost refolosite în secolele XII—XIV pentru construirea bisericii V. Aceasta are însă două abside asimetrice. Suprastructura sa se păstrează pe o înălțime de 1,10 m. A fost distrusă în timpul cuceririi turcești la sfârșitul secolului al XIV-lea. În același loc, în secolele IX—X s-a ridicat o altă biserică, B, cu absidă, narthex și trei nave separate de coloane ridicate pe baze poligonale de piatră. Construcția a fost dărâmată de bizantini în timpul

războaielor purtate împotriva bulgarilor de către Ioan Tzimiskes.

În cursul unor sondaje făcute în zona de nord-vest a Preslavului a fost surprinsă una din necropolele orașului medieval datând din secolele IX—X (T. Totev, p. 41—54). Mormintele — de înhumăție și incinerare — aparțin unei populații creștinate recent (printre oasele carbonizate ale unui mort incinerat s-a găsit o cruce encolpion). Descoperirea este extrem de interesantă pentru problema creștinării bulgaro-slavilor.

Cu prilejul săpăturilor a mai fost surprins și un edificiu construit din piatră nefațetată, de formă rectangulară, cu patru încăperi, și, probabil, un etaj. Construcția este apreciată a fi făcut parte dintr-un complex feudal sau monahal.

Cercetările în această zonă a Preslavului au fost determinate de descoperirea unui vas de argint purtând o inscripție cu numele jupinului Sivin.

Tot la Preslav, în partea de est a orașului actual, săpături de salvare ocazionate de unele lucrări edilitare au scos la lumina zilei documente arheologice importante (T. Totev și St. Stanilov, p. 57—76). Este vorba, în principal, de două edificii cu plan circular, ridicate în piatră. Unul dintre ele a fost probabil prevăzut cu etaj din lemn și acoperiș de țiglă. Pe baza materialelor găsite și a analogiilor tehnice cu alte construcții de la Preslav și Pliska, monumentele sînt dateate în secolele IX—X. Descoperirea unui al treilea edificiu — un osuar — i-a determinat pe cercetători să interpreteze ansamblul construcțiilor ca aparținînd unui complex feudal civil important, distrus în 972 de armata lui Ioan Tzimiskes.

Silvia Baraschi

